

Asia: VN/25554/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaivosmineraaliveron verotusarvojen perusteena sovellettavista hintatiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/25554/2024 -Valtioneuvoston asetus kaivosmineraaliveron verotusarvojen perusteena sovellettavista hintatiedoista - VNA muutos

YLEISTÄ

Kaivosteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua muutosesityksestä. On hyvä, että kaivosmineraaliveron eri osatekijöitä tarkastellaan lainsäädännössä ja siten kehitetään verojärjestelmää. Vero tuli voimaan tämän vuoden alusta, ja ensimmäiset tilitykset tehdään vuodenvaihteen jälkeen. Veron määrää korottavia poliittisia päätöksiä on tehty useita.

Yleisesti toteamme, ettei metallin markkinahintaan perustuva vero kuvaa malmin arvoa kaivosyhtiölle. Eri esiintymät edellyttävät erilaisia tuotantopanoksia ja investointeja. Sen lisäksi kaivoksen tuotteen arvoon vaikuttaa suuresti laadulliset tekijät, kuten hyötyaineen pitoisuus ja mahdolliset epäpuhtaudet (payable factor).

Kaivosmineraaliveron osalta tehtiin jaottelu metallimalmien ja teollisuusmineraalien välillä valitsemalla eri perusteet rojaltpohjaiselle veromenettelylle. Nyt kokemukset kertovat, että tämä jaottelu on vesittynyt, ja metallimalmikaivoksia verotetaan myös teollisuusmineraaleista ja teollisuusmineraalikaivoksia (olemattomista) metalleista.

KROMI

Kromin verotusarvon osalta tuemme Outokumpu Oyj:n lausunnossa esitettyä. Muistutamme siitä, että kaivosmineraaliveron lähtökohtana on pyrkimys löytää tuotteelle käypää arvoa lähellä oleva verotusarvo. Ilman Torniossa tapahtuvaa jatkojalostusta kromimalmilla ei ole merkittävää taloudellista arvoa, sillä sen myynti rikasteena Suomesta ulos ei olisi taloudellisesti järkevää tai edes mahdollista.

Tämän vuoksi verotusarvoa määriteltäessä tulisi pyrkiä poistamaan jatkojalostuksen lisäarvo, kuten mm litiumin osalta on tehtykin. Ferrochromin valmistaminen vaatii huomattavia tuotantokustannuksia verrattuna kromimalmin louhimiseen ja rikastamiseen. Ferrochromin hinnan käyttö kromimalmin arvon määrittämiseksi sisältää siten jatkojalostuksen kustannuksia. Ferrochromin markkinahinnat ovat lisäksi ns. benchmark-hintoja joista osapuolten välillä sovitaan merkittäviä alennuksia.

Tässä hinta-asetuksen muutoksen olisi syytä harkita kromin osalta alentavan kertoimen käyttöä edellä mainituista syistä.

URAANI

Uraani lisättiin kaivosmineraaliverotettavaksi vasta eduskuntavaiheessa. Tämä selittää sen, että asetusta tehtäessä syyskuussa 2023 uraanin hintatiedon osalta tuli epätarkkuuksia. Tärkeää on pitää mielessä, ettei uraanituotteille ole markkinanoteerauksia. Uraanin hinta muodostuu osapuolten sopimuksista, joita markkinoilla toimivat hintanoteerausten tarkkailijat seuraavat (tarjoukset, tarjouspyynnöt ja tiedot toteutuneista kaupoista). Markkinoilla on vähän toimijoita, joten hintaa määrittävät isot toimijat. Terrafame Oy on Suomen ja EU:n ainoa uraanin tuottaja, ja tämä tulisi huomioida hintatietoa asetettaessa esimerkiksi käyttämällä litiumille määrättyä kerroinratkaisua soveltamalla.

Asetusmuistiossa voisi lyhyesti vertailutietona esitellä ESA/ Euratom Supply Agencyn hintametologiaa uraanin liittyen. Tämä vahvistaisi EU-näkökulmaa muistiossa.

LOPUKSI

Kaivosmineraaliveron mahdollisessa jatkokehitystyössä tulisi huomioida ne kokemukset, joita kertyy ensimmäiseltä verovuodelta 2024 ja jotka tiedot ovat käytettävissä keväällä 2025. Tällöin myös hintatietoa koskevan asetuksen jatkotarkastelu olisi tarpeellista ja hyödyllistä tehdä ottaen huomioon muuttunut geopoliittinen tilanne ja sen vaikutukset aitoon markkinakäyttäytymiseen hinnanmuodostuksessa.

Suomela Pekka
Kaivosteollisuus ry - Kestävän verotuksen vastuualue